

Wie is Sophia? Letterlijk betekent haar naam 'Wijsheid', naar het Griekse woord. Sophia is de wijsheid van Deity, een onsterfelijk wezen. Ze komt in alle geloofsovertuigingen voor, maar wordt ook doodgezwegen.. En dat vinden wij van WantToKnow dan weer helemaal niks.. Sophia wordt gezien als de heilige geest van de Wijsheid in het Christendom. In het Hebreeuws wordt ze 'Chokmah' genoemd en het Latijn 'Sapientia'... Sophia komt voor in alle boeken over wijsheid in de Bijbel. Zij is de geïncarneerde wijsheid, de Godin van alle Wijzen. Tijd voor een nadere speurtocht onder leiding van Saskia Beugel.

* * *

Haar naam is Sophia, vrouw van de allerhoogste God

2012 © [Saskia Beugel](#), oprichtster van Rishis

"Ik was laatst in een ontmoeting met de 'priesteres' (zoals ik haar noem) in de sauna en zij vertelde mij over Sophia.. Sophia is de vrouwelijke kant van God volgens de gnosis.. Ik wist helemaal niet dat God een vrouw had! God had zeer zeker een metgezel Sophia (Wijsheid). De mens wil weer heel (een) worden eerherstel voor de vrouw.

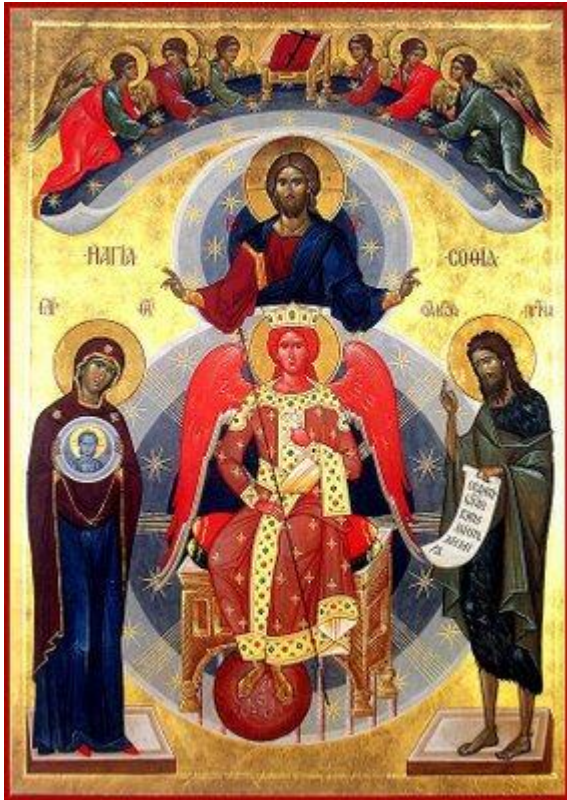
Saskia Beugel over het mysterie 'Sophia'

God was voor mij vroeger een ver weg groot heiligman beeld.. of eigenlijk niet helemaal een 'goed heiligman'. Ik vond God helemaal niet leuk... eerder iemand die je straft als je stout bent en eigenlijk nooit iets leuks zei. Je kon beter maken dat je uit de buurt kwam.. Ik vond God een beetje eng... en voor mij was het een man en geen vrouw.. Dat kan ik me nog herinneren van God.. van vroeger..

Alhoewel ik helemaal niet kerkelijk opgevoed ben eerder atheïstisch zaten er in mijn familie toch wat 'ondergrondse energie' welke duidelijk wortels heeft in de christelijke leer. Ik vond God niet zo lief, hij bood geen veiligheid en het was nooit goed genoeg. Het moest altijd beter en sneller en je was alleen veilig als je hem tevreden hield maar dat was erg onduidelijk wanneer en hoe dat nu precies was....en intussen mocht je vooral niet gelukkig en vrij zijn. Maar nu snap ik het: God was

gewoon niet in balans althans niet die God..

In mijn opvoeding is God niet echt benoemd en werd het niet beleden en we gingen ook niet naar de kerk.. maar toch was dezelfde 'gereformeerde' God (of de God voortkomend uit het Vaticaan) ook bij ons aanwezig continue! Bij ons was het de andere kant van dezelfde medaille... atheïsme.... maar ergens op de achtergrond was toch 'die God' er wel. Bij iedereen ... volgens mij was er ook boosheid naar God...en tegelijk ook angst denk ik. Ik had dus zelf niet zoveel op met God..ik vond God eng.. en boos....en de mens was slecht en dat vond ik eigenlijk niet maar ik dacht wel dat God er zo over dacht...

Dus die was het voor mij niet... die grijze man die ver weg op een wolk zat en zich toch niet echt om mij en mensen bekommerde... en ik vond hem maar verward. Ik had wel veel met de natuur, met mensen, met liefde, met creatie, met dromen, met zachtheid, met spirits die ik altijd aantrof in mijn kamer... met mijn spirituele opa en met pure liefde en eenheid. Dat gevoel van versmelting had ik als kind al.. maar met God zoals ik dacht dat ie was had ik niet zoveel.

Het gevoel wat ik van God heb is veranderd de laatste jaren.. De God die ik nu als 'God' bestempel is voor mij meer het alles, licht, eenheid, liefde en het zit in mij en het is vrouwelijk en mannelijk. India heeft me daarbij geholpen om mijn beeld van 'God' te herprogrammeren. In India zag ik.. God is best gezellig..niet alleen maar een grijze man in de hemel die straft en beloont en met name straft...

In het hindoeïsme is God afgebeeld als Shiva Shakti en in vrouwen, mannen, dieren etc. aanwezig.. in de natuur in allerlei vormen en God is zowel vrouwelijk als mannelijk. In India (en Bali) zingen ze liederen met elkaar naar de goddelijke in tempels en gekleurde gewaden verbonden rituelen en ceremonies met de rivieren, water en bergen. Dat was voor mij wel goddelijk en veel leuker en gezelliger en veel meer 'waarheid' voor mij! Dat was veel dichterbij hoe ik vond dat God moest zijn...

Op deze oude Byzantijnse Griekse Icoon, zien we Sophia, het vrouwelijk aspect van God, met haar 3 dochters: Geloof, Hoop en Liefde

Maar nu ik me aan het verdiepen ben in onze Westerse gnostiek en ons mystieke verleden zie ik dat deze eigenlijk net zo rijk en prachtig is als het hindoeïsme. Alleen de fijne kerk, het Vaticaan en alle uitvloeiselen daarvan hebben er een zootje van gemaakt.. en in de bijbel ook nog even een paar belangrijke hoofdstukken weggelaten.. zo hebben ze de geschiedenis herschreven en ook ons geprogrammeerd..

De dode zeerollen Nag Hammadi, Keys of Enoch geven wat meer diepte over en laten zien dat wij een net zulke rijke en verdiepende basis hebben als in bijvoorbeeld India. Hier was God niet alleen man maar ook vrouw... eenheid dus.. de boel is gewoon verdraaid.. Mijn godsbeeld komt nu weer overeen me hoe ik het altijd voelde en de God die ik niet okay vond dat is niet God.. dat is een gecreëerde Demoon van de machtshebbers van die tijd niets meer niets minder.

De rol van de vrouw en God als vrouw en de vrouwelijke kant en de metafoor met de natuur en de psyche van de mens zit ook in onze tradities... de tradities van de natuurkrachten, oude Egypte, gnostiek... Ik lees geschriften waaruit ik begrijp (en weet dat het klopt) dat Maria Magdalena die de vrouw van Jezus was en over Sophia de vrouw van God. Prachtig dus dat ook in ons rijke verleden God niet alleen man maar ook vrouw is (balans) en alles is en niet alleen maar die boze grijze man ergens in de hemel

De God van de Joden en Christenen heeft dus niet alleen een mannelijke maar ook een vrouwelijke kant. Altijd al gehad. Haar naam is Sophia.... Sophia als vrouw van de allerhoogste God."

* * *

Een pagina vol informatie over Sophia [HIER](#), en
een artikel over Sophia in kwaliteitskrant trouw van 2009.

Eerherstel voor Sophia, Gods vrouw

Cokky van Limpt – 30/01/09, 00:00

RECENSIE Onder ons vermannelijkte godsbeeld ligt een androgyne traditie verscholen. In publicaties en met een nieuwe school, Academie PanSophia, zoekt godsdiensthistorica en theologe Annine van der Meer de vergeten vrouw in cultuur en godsdienst opnieuw op.

Haar energie en gedrevenheid kennen geen grenzen: op haar missie om de verloren geraakte vrouwelijke kant van God in ere te herstellen, haalt Annine van der Meer de onderste steen boven. Twee boeken over het onderwerp verschenen al van de hand van de kerkhistorica en theologe: 'Van Venus tot Madonna' (2005) en 'Van Sophia tot Maria' (2008). Een derde, 'Venus van hoer tot heilige, van idool tot icoon' verschijnt in het najaar.

„Daarin behandel ik 30.000 jaar sacrale vrouwelijke kunst. Tienduizenden jaren oude Venuskunst, gevonden in Europa en het Midden-Oosten, is tot op heden door archeologen afgedaan als afgoderij, hoerij, vruchtbaarheidscultus. Bovendien zijn duizenden abstracte kunstobjecten beschreven als geslachtsloos, terwijl de geschiedenis van de symboolkunde aantoonde dat het in werkelijkheid om vrouwenfiguren gaat. Jarenlang onderzoek, van anderen en van mij, toont aan dat deze vrouwenbeeldjes afbeeldingen zijn van oermoeders, van het goddelijk vrouwelijke. Het is sacrale kunst.“

Haar vitrinekast met vrouwenbeeldjes is indrukwekkend. Overal heeft ze de replica's vandaan gehaald: Malta, Cyprus, Turkije, Griekenland, Israël, Egypte, Irak, Syrië, India. Af en toe pakt ze een beeldje uit de kast en legt ze uit waaraan je kunt zien dat het om sacrale kunst gaat. „De vrouwenfiguren zijn naakt. Naakt betekent goddelijk. Soms hebben ze een mutsje op of dragen ze een hoofdtooi met maanhorens, soms ook tonen ze een vruchtbaarheidsgordel. Ook de lichaamshouding geeft aanwijzingen. Vaak houden ze hun armen onder hun borsten of op de buik. Bij de oudste beeldjes uit de oude en nieuwe steentijd zijn de heupen vaak breed, en de grote buik met de vrouwelijke organen die leven geven, benadrukt de sacrale functie van het beeldje.“

Ook in het jodendom was het goddelijk vrouwelijke oorspronkelijk aanwezig. Tot 622 voor Christus hebben de oude Israëlieten in een twee-eenheid geloofd: naast de als mannelijk voorgestelde God Jahweh vereerden zij zijn vrouwelijke partner Asjera. Van der Meer: „De theologie van de eerste tempel van Salomo, van 960 tot 586 voor Christus, kende een meervoudig en androgyn godsbeeld, dat trouwens nog veel ouder is dan het jodendom en verbanden heeft met de oosterse wereld. Aan dit joodse inclusieve monotheïsme – God heeft een vrouw en kinderen – kwam een einde, toen op last van koning Josia de vrouw van God, Asjera – later Sophia (haar Griekse naam) of Wijsheid genoemd – letterlijk de tempel werd uitgezet.“

In 2 Koningen 23 staat deze grote schoonmaak beschreven. Alle voorwerpen die gemaakt waren voor Asjera moesten uit het huis van de Heer verwijderd worden

Op 1 maart Bulgaarse mensen vieren een traditionele vakantie genaamd Baba Marta (of oma Marta in het Engels) en het is gerelateerd aan verheugd over de naderende lente. Peolpe over de hele wereld ontmoeten voorjaar met vreugde en nieuwe hoop, maar in Bulgarije wordt opgeslagen als een oude traditie.

Op die dag, Bulgaren uitwisseling, de zogenaamde "Martenitsi" ("Martenitsa" - enkelvoud, "Martenitsi" - meervoud) en vertellen elkaar, "Chestita Baba Marta!" (Happy Oma Marta!). Deze gewoonte is in wezen om een goede gezondheid, geluk, en geluk wensen aan familie en vrienden. De naam "Martenitsa" is ontleend aan de Bulgaarse woord voor maart, of, zoals een legende vertelt, een boze oude dame genaamd oma Marta - Baba Marta in het Bulgaars ("baba" betekent grootmoeder en Marta komt van woord "mart", wat betekent dat maart in het Bulgaars).

In de Bulgaarse folklore Baba Marta is een knorrige oude vrouw, die zeer snel haar stemming verandert en het weerspiegelt in de veranderlijke maart weer. Als ze lacht het weer is zonnig en warm, maar als ze boos wordt de kou blijven langer en het kan zelfs sneeuw. Door het dragen van de rode en witte kleuren van de Martenitsa vroegen onze voorgangers Baba Marta om genade. Ze hoopten dat het winter pas sneller zal maken en breng de lente.

De Martenitsa is gemaakt van gevlochten rode en witte draden - wol, zijde of katoen. De witte is een symbool van kracht, zuiverheid en geluk. Het rood wordt geassocieerd met gezondheid, bloed, conceptie, en vruchtbaarheid.

De meest typische Martenitsa vertegenwoordigt twee kleine wol dolls - Pizho en Penda. Pizho is de mannelijke pop, meestal domineren in de kleur wit. Penda is de vrouwelijke pop, meestal domineren in rode kleur en onderscheidt zich door haar rok. Er zijn vele andere variaties en vormen. Uit gevlochten rode en witte draden worden ook gemaakt armbanden, kettingen, kwasten, pompons, ballen, pleinen, menselijke of dierlijke figuren. In de afgelopen decennia is de traditie is geïnnoveerd door het aanbrengen van allerlei voorstellingen en symbolen gemaakt van hout, leer, keramiek, metaal folie om de draad gemaakt martenitsas.

Als iemand geeft je een Martenitsa moet je draagt het ook niet gevestigd op je kleren, op de hand gebonden rond de pols of rond uw nek tot je een ooievaar, of een vrucht boom in bloei voor het eerst in het seizoen. Daarna kunt u het te binden op een bloeiende boom voor vruchtbaarheid. Er wordt aangenomen dat de Martenitsa brengt gezondheid, geluk en levensduur. Net soort amulet, werd Martenitsa toegeschreven een magische kracht verondersteld om mensen te beschermen tegen "ziek fortuin", ziekten en een boze oog.

De gewoonte van het dragen van Martenitsa is waarschijnlijk een van de meest interessante Bulgaarse (heidense) traditie en het wordt beschouwd als uniek naar Bulgarije te zijn. Volgens een van de vele legendes, wordt deze traditie ook te maken met de oprichting van de Bulgaarse staat in 681 na Chr.

De duivel die de vlooienhuid herkende

In lang vervlogen tijden leefde er eens een tsaar, die in een grote fles een vlo had opgesloten. Hij kweekte deze vlo zorgvuldig op en had hem jarenlang vetgemest alsof het een paasos was. De vlo groeide voorspoedig en werd na enige tijd zo groot als een flink kalf. Toen slachtte de tsaar zijn vlo, stroopte er de huid af, vulde die vlooienhuid op met stro en hing hem toen voor de poort van zijn paleis. Daarop liet hij door herauten in zijn ganse rijk omroepen, dat diegene onder zijn onderdanen die zou kunnen raden wat het voor een vel was, dat daar voor de paleispoort hing, zijn dochter tot vrouw zou krijgen.

Van alle kanten kwamen toen jonge mannen naar de hoofdstad van het land om naar het opgevulde vel te gaan kijken en te zeggen wat voor een vel het naar hun mening was. Iedere dag dromde een mensenmassa voor de paleispoort tezamen en allerlei uitroepen klonken daar uit op.

"Het is het vel van een buffelkalf!" riep er een.

"Wel nee," zei een ander, "iedereen kan toch zien, dat het een ramshuid is."

"Mensen, mensen, wat zijn jullie toch dom," klonk het weer uit een andere hoek, "zien jullie nu werkelijk niet, dat het de huid van een veulen is dat daar hangt."

"Een veulen, het mocht wat!" hoorde een vierde. "Kan jij op je eigen boerderij ook niet het verschil zien tussen een veulen en een geit. Dat is toch een geitenvel, dat ziet een blinde!" En zo ging dat de hele dag door, dag in, dag uit, maar niemand kon raden wat het dan eigenlijk wél was.

De tsaar beleefde de grootste pret van zijn grap. Hij zat de hele dag in een gemakkelijke stoel voor zijn raam naar het gedoe voor de paleispoort te kijken en moest soms zó schateren van het lachen, dat de kroon van zijn hoofd rolde en van alle kanten de lakeien moesten toeschieten om hem het kostbare hoofddeksel weer op te zetten.

Maar die pret bleef niet eeuwig voortduren. Op een goede dag steeg uit de zee die niet zo ver van het tsarenpaleis af lag, een duivel te voorschijn en die duivel kwam ook eens kijken, wat dat daar voor een drukte was bij de poort van het paleis. Hij duwde de mensen wat opzij en toen hij op de voorste rij stond, hoefde hij maar een enkele blik op het opgehangen vel te werpen om te kunnen zeggen: "Dat is een vlooienhuid!"

Iedereen keek de duivel met open mond aan en ook de tsaar in zijn gemakkelijke stoel voor het raam vergat het eerste ogenblik van verbijstering zijn mond weer te sluiten, die juist open stond van een schaterende lachbui.

Dat vond de tsaar heel wat minder grappig: zijn dochter aan een duivel uit te huwelijken! Maar de tsaar was een eerlijk man en hij wilde zijn belofte nakomen, dat hij die wist te raden wat voor een vel daar voor de paleispoort hing, zijn dochter tot vrouw zou krijgen. In het tsarenpaleis werd nu met grote pracht en praal de bruiloft van de tsarendochter met de duivel gevierd en daarna deed de tsaar met een groot gevolg zijn nieuwe schoonzoon uitgeleide toen deze zijn jonge vrouw meenam naar zijn eigen rijk.

Een prachtige stoet van soldaten en ruiters, voorafgegaan door muzikanten met grote en kleine trommels, fluiten en trompetten bracht de duivel en de tsarendochter naar het zeestrand.

De duivel liep hand in hand met de tsarendochter en toen ze bij het strand waren aangekomen, voerde hij zijn vrouw in de zee en verdween met haar in de golven.

Wat nu? De tsaar keerde weer naar zijn paleis terug en bleef een hele week op zijn troon somber voor zich uit zitten staren. "Ik heb beloofd," sprak hij bij zichzelf, "dat hij die zou raden wat voor een vel het was, dat ik voor het paleis heb opgehangen, mijn dochter tot vrouw zou krijgen. Die belofte ben ik nu nagekomen. Maar ik heb niet beloofd, dat hij haar nu ook voor altijd als vrouw zou mogen houden. Als ik dus probeer mijn dochter weer van de duivel terug te halen, kan niemand zeggen, dat ik mijn woord heb gebroken."

Nauwelijks had de tsaar dit allemaal overdacht, of hij sprong van zijn troon op om alles in het werk te stellen, de prinses weer uit de macht van de duivel terug te krijgen. Aan alle zeelieden uit het rijk van de tsaar werd opdracht gegeven, om hun best te doen de tsarendochter weer op te sporen. En tientallen schepen, grote en kleine, kruisten onophoudelijk over de zee om naar de verblijfplaats van de prinses te zoeken, maar alles tevergeefs.

De prinses was in de golven verdwenen en niemand had haar ooit meer terug gezien. Toen daalde de rouw neer over het paleis en over het hele rijk. In plaats van de kleurige vaandels met de geborduurde gouden keizerlijke adelaars die anders van de paleistorens wapperden, werden nu overal sombere zwarte vlaggen gehesen en de tsaar vaardigde een bevel uit, dat zolang de prinses niet was teruggekeerd, niemand in het hele rijk feest zou mogen vieren, een

lied zou mogen aanheffen of 's avonds zelfs alleen maar licht zou mogen aansteken.

Herauten riepen dit bevel in het hele rijk rond en bedreigden diegenen die er zich niet aan zouden houden met zware straffen.

Nu woonde er even buiten de stad waar het paleis lag, een moeder met haar zes zonen. Die zes zonen waren allen flinke en knappe jongemannen, die ieder een bijzondere gave hadden, die niemand anders bezat. De oude moeder was zeer verheugd over het bezit van zes van dergelijke zonen en om haar opgeruimdheid te tonen, zong ze de hele dag door een vrolijk lied, terwijl ze 's avonds, als haar zonen thuis waren, de grote lamp in de woonkamer aanstak, waarna ze met haar zonen gezellig om de grote tafel ging zitten. Dat laatste kwam natuurlijk al spoedig de tsaar ter ore en hij liet de vrouw bij zich ontbieden.

"Beste vrouw," sprak de tsaar, "waarom gehoorzaam je niet aan het door mij uitgevaardigde bevel. Je weet toch wel, dat ik uit rouw om het verdwijnen van de prinses bevolen heb, dat niemand in mijn rijk een lied mag aanheffen of 's avonds licht aansteken. Laat je je zo weinig aan mijn verdriet gelegen liggen, dat je toch de hele dag door zingt en 's avonds de grote lamp in je huis laat branden?"

"Verheven tsaar," antwoordde de vrouw, "zolang u, mijn tsaar, en mijn zes zonen leven, is het leven voor mij zo vreugdevol, dat ik het niet kan nalaten te zingen. En wanneer 's avonds mijn zes jongens thuis zijn, dan wil ik het hun zo prettig mogelijk maken en steek de lamp op. Want mijn zonen zijn zo uitzonderlijk, o verheven tsaar, dat ze met geen andere jonge mannen in uw hele rijk zijn te vergelijken."

"Waarin zijn je zonen dan anders, dan de overige jongemannen in mijn rijk?" vroeg de tsaar. "Ik zal het daarvan laten afhangen of ik je laat straffen."

"Dat zal ik u vertellen, mijn tsaar," hernam de vrouw weer. "Mijn oudste zoon kan in één teug de hele zee leegdrinken, de tweede kan tien mannen op zijn schouders laden en daarmee wegdraven of hij alleen maar een zak met veren op zijn rug heeft, de derde hoeft maar met zijn vuist op de grond te slaan of er verrijst op die plek een toren, de vierde kan met zijn pijl en boog hoger schieten dan de hemel en daarbij het allerkleinste doelwit nog treffen, de vijfde kan een dode weer tot leven brengen door alleen maar even tegen hem te blazen en de zesde hoeft maar met zijn oor op de grond te gaan liggen om alles te kunnen horen, wat er in de hele wereld wordt gesproken."

Toen de tsaar dat hoorde, klaarde zijn gezicht helemaal op. "Ga snel naar huis terug, beste vrouw," zei hij tegen de trotse moeder, "en zeg tegen je zonen, dat ze hier op mijn paleis moeten komen. Mannen die allemaal kunnen wat je daar net hebt verteld, kan ik uitstekend gebruiken om mij met iets te helpen. En als zij daarin zullen slagen, dan zal ik ze rijkelijk belonen. En jij zult dan nog vrolijker kunnen zijn, dan je nu al bent."

De oude vrouw haastte zich daarop naar huis terug en zond haar zes zonen naar de tsaar. Deze wierpen zich voor de troon eerbiedig op de grond en wachtten af, wat de tsaar hen zou gebieden. "Ik heb van jullie moeder gehoord, waartoe jullie al zo in staat bent," zei de tsaar. "Daarom moeten jullie mij helpen te trachten mijn dochter, de prinses, te bevrijden uit de macht van de duivel die haar meegenomen heeft naar zijn rijk op de bodem van de zee. En indien jullie hierin zouden slagen, dan zal ik aan de oudste onder jullie zessen mijn dochter tot vrouw geven, terwijl ik de anderen tot mijn voornaamste raadslieden zal maken. Gaan jullie nu heen en probeert wat je kunt uitrichten."

De zes broers verlieten het paleis en begaven zich naar de oever van de zee. De broer met het scherpe gehoor wierp zich meteen op het strand om te luisteren in welk gedeelte van de zee de duivel de prinses verborgen hield. En nadat hij even aandachtig had geluisterd, wist hij op welk gedeelte van het strand ze moesten gaan staan om zo dicht mogelijk bij de verblijfplaats van de prinses te zijn.

Dat deden ze en daarop ging de broer die zo veel kon drinken op het strand liggen met zijn mond bij het water en kijk... in één diepe teug slurpte hij de hele zee naar binnen, zodat de zeebodem droog kwam te liggen.

En daar op de zeebodem, in de diepte, zagen ze de prinses zitten wenen, terwijl de duivel met zijn hoofd op haar schoot lag te slapen. De zes broers gingen naar de prinses toe en de broer die tien man tegelijk op zijn schouders kon dragen, nam de prinses op zijn rug, terwijl hij zijn overige vijf broers verzocht daar eveneens plaats te nemen. De duivel die met open mond lag te slapen, stopten ze een kikker in zijn mond en daarop snelde de ene broer met zijn hele last op de rug er van door. Hij rende daarbij even licht voort, of hij in plaats van zes mensen slechts een handvol veren op zijn rug droeg.

De kikker die ze in de mond van de duivel hadden gestopt, kreeg het daar al gauw weinig naar zijn zin en begon uit alle macht te kwaken. De duivel schrok daardoor wakker, voelde de kikker in zijn mond, spuwde die met afgrijzen uit en

sprong op om te zien, wie hem die poets had gebakken.

En terwijl hij met zijn vuisten nog de slaap uit zijn ogen wreef, merkte hij ook dat de prinses verdwenen was.

Toen hij zoekend om zich heen keek, zag hij in de verte de ene broer met de zes mensen op zijn rug de steile helling van de zeebodem oprennen. De duivel zette het op een lopen om de achtervolging in te zetten en aangezien duivels ook behoorlijk uit de voeten kunnen, duurde het niet lang of hij naderde het zevental bedenkelijk.

"Broer, spuw de zee uit!" schreeuwden de overige broers tegen de ene die zojuist de hele zee had leeggedronken. "Anders worden we door de duivel ingehaald." De broer die zo geweldig kon drinken, deed wat hem gezegd werd en het hele drooggekomen zeebekken vulde zich weer met water, zodat de duivel kopje onder ging.

Proestend en blazend kwam hij even later boven, zwom naar de kust en zette de achtervolging weer in. Opnieuw naderde hij de zes broers en de prinses. "Broer, sla met je vuist op de grond, zodat er een toren verrijst waarin we ons kunnen verschuilen. Anders vallen we in handen van de duivel!" schreeuwden de overige broers weer tegen de ene met zijn geweldige vuisten.

Deze deed wat hem gevraagd werd. Hij gaf een dreunende slag met zijn vuist op de grond en op hetzelfde moment verrees op die plek een stenen toren, waarvan de muren wel een meter dik waren. De zes broers en de prinses vluchtten snel de toren in en sloegen de zware met ijzer beslagen poort achter zich dicht.

Nu waren ze veilig, maar de duivel draaide aan alle kanten om de toren heen en zocht naar een opening om binnen te komen. Toen hem dit niet lukte, begon hij te smeken: "Ach, jullie zes broers, laat mij nog één keer de prinses zien. Al is het alleen maar het puntje van haar pink. Daarna zal ik afstand van haar doen, en kunnen jullie haar meenemen waarheen je wilt. Maar sta me nog één keer toe haar te zien."

De broers overlegden, of ze het verzoek van de duivel zouden inwilligen, en omdat ze niet ten eeuwigen dage in die toren konden blijven zitten, besloten ze dat tenslotte maar te doen.

De prinses stak daarop het puntje van haar pink door het sleutelgat van de poort

om dat aan de duivel te laten zien. Zodra deze echter de pink uit het sleutelgat te voorschijn zag komen, nam hij die snel in zijn mond en zoog op die wijze het leven van de prinses uit haar lichaam zodat ze dood neerviel.

Schaterend van het lachen draafde de duivel daarop weg. Toen maakte zich echter zo'n geweldige woede meester van de broer die zo goed kon schieten, dat hij zijn pijl en boog nam en vanaf de tinnen van de toren op de in de verte verdwijnende duivel schoot. De pijl trof deze midden in het hart en hij stortte dood neer.

Daarop kwam de broer naar voren die slechts naar een dode hoofde te blazen om die weer tot leven te wekken. Voorzichtig blies hij over het gezicht van de prinses en dadelijk keerde de kleur daarop terug en sloeg zij de ogen op. Aangezien de duivel dood was, dreigde nu verder geen gevaar en konden ze veilig de toren verlaten. De broer met de sterke rug droeg de prinses en zijn vijf broers naar het paleis van de tsaar, waar deze in grote vreugde zijn dochter verwelkomde.

De oudste van de zes broers werd daarop met de prinses in het huwelijk verbonden, terwijl de vijf andere van die dag af de meest vertrouwde raadslieden van de tsaar werden. En dat de oude moeder sindsdien nog meer zong dan tevoren, dat hoef ik je niet te vertellen.

* * *

Samenvatting

Een Bulgaars sprookje over hoe zes broers een prinses redden. Een koning hangt buiten de paleispoort een huid op en belooft zijn dochter aan degene die kan raden van wat voor dier die huid is. Alleen een duivel ziet onmiddellijk dat het een vlooienhuid is en trouwt de prinses. Zes broers die over bijzondere gaven beschikken, gaan op pad om de koningsdochter van de duivel te bevrijden. De oudste broer trouwt uiteindelijk met de prinses. [Lees het verhaal](#)

Toelichting

Het bestrafte verraad

In de tijd van tsaar Philipp was het Bulgaarse Plovdiv net zo'n klein gehucht als het dichtbij gelegen Hisarya. De tsaar nam toen het besluit, de gemeente tot aanzien te brengen en er een echte stad van te maken. Ook de vesting wilde hij tot een machtige burcht ombouwen.

De plannen lagen klaar, uit heel Bulgarije kwamen steenhouwers, metselaars en timmerlieden naar Plovdiv, en op geld hoefde de tsaar niet te kijken. Maar één ding baarde hem zorgen, hoe moesten de noordelijke grenzen van de stad worden vastgesteld?

In het noorden zetelde namelijk niemand minder dan zijn zuster Helen, die zich fel tegen zijn plannen verzette. Toen het haar ter ore kwam, begon ze te jammeren: "Hij wil de stadsmuren van Plovdiv pal voor mijn vensters plaatsen. Wacht maar, broertje, dat kon je wel eens lelijk opbreken. En als een van je mensen zich in mijn nabijheid durft te vertonen, dan laat ik hem zijn hoofd afslaan."

De tsaar had in die tijd andere zorgen aan zijn hoofd en sloeg geen acht op die praatjes. Maar toen zijn strijdlustige zuster iedereen, die zich in de nabijheid van de vesting durfde wagen, in de kerker liet gooien, hoefde hij niet lang na te denken. Hij sprong op zijn bontgekleurde volbloedhengst en reed met enkele ervaren krijgslieden naar Hisarya, om met hun hulp de grenzen vast te stellen.

Helen was door dit bezoek zo overrompeld, dat ze hem zelfs vriendelijk ontving, en toen ze de reden van zijn bezoek vernam, zei ze onmiddellijk: "Ik heb er ook lang over lopen denken, en het wordt hoog tijd, de grenzen tussen onze gebieden vast te leggen. Onze vader had dat al moeten doen. Maar wat hij heeft nagelaten, kunnen wij nu nog goedmaken."

Tsaar Philipp, die deze vriendelijke woorden geenszins had verwacht, nam zijn kans waar: "We moesten de grens tussen Plovdiv en Hisarya maar precies midden over de weg laten lopen."

"Nee broertje, dat zou een beetje oneerlijk zijn. De weg van Plovdiv loopt rechtlijnig, terwijl die van Hisarya veel bochten heeft. Ik heb een veel beter idee," zei Helen, en terwijl de tsaar haar belangstellend en nieuwsgierig aankeek, vervolgde ze: "Morgen vroeg, als de eerste haan kraait, rijden we beiden weg. Jij naar Hisarya, ik naar Plovdiv. En daar, waar we elkaar zullen ontmoeten, daar plaatsen we de grenssteen."

Weliswaar vertrouwde de tsaar het voorstel niet helemaal, maar kon er toch niets verdachts aan ontdekken. Bovendien, zijn gevlekte hengst was snel en wat uithoudingsvermogen betrof, kon het zich met elk ander paard meten, zeker met die knol van Helen. Hij nam het voorstel dus aan en daarna namen broer en zuster afscheid van elkaar.

's Nachts echter deed de tsaar bijna geen oog dicht. Hij draaide zich van de ene zij op de andere en piekerde erover, wat die sluwe Helen nu weer in haar schild zou voeren. Ze had al zo vaak een loopje met hem genomen en hem het vel over de oren gehaald. Maar hoe lang hij ook nadacht, het voorstel leek volkomen waterdicht te zijn.

Nauwelijks had de eerste haan gekraaid, of de gevlekte hengst van de tsaar werd gezadeld en hij sprong in de stijgbeugels. Het paard wilde er juist vandoor gaan, toen Helen in de grauwe ochtendschemering al voor hem stond.

Haar begroeting was vol spot en leedvermaak: "Ik sta hier al tamelijk lang op je te wachten, broertje," zei ze met een sluw lachje. "Je mag me wel dankbaar zijn, dat ik niet gelijk de vesting ben binnengereden en me jouw troon heb toegeëigend."

Toen de tsaar deze woorden hoorde, kon hij zich niet meer beheersen en barstte los: "Je hebt je niet aan de afspraak gehouden! Je hebt niet het eerste hanengekraai afgewacht!" Zijn stem klonk als een donderwolk.

"O nee, broertje? Maar ik heb mijn haan van te voren behoorlijk te drinken gegeven, zodat hij vroeger dan gewoonlijk zou gaan kraaien," zei ze honend en barstte in lachen uit.

Dit gelach veroorzaakte bij de tsaar zo'n woede-uitbarsting, dat hij zijn zelfbeheersing verloor, zijn sabel uit de schede trok en zijn zuster met één houw het hoofd afsloeg.

"Daar, dat heb je aan je verraad te danken," schreeuwde hij, rood van drift. "En in jouw Hisarya zullen voortaan slechts uilen huizen, want de stad zal doods en verlaten blijven..."

En zo moest Helen wel heel zwaar boeten voor het feit, dat ze haar broer te slim af wou zijn, maar ook haar onderdanen werden gestraft, want terwijl

Plovdiv een mooie en bloeiende stad werd, bleef Hisarya even onaanzienlijk en verlaten als het voor die noodlottige dag was geweest.

* * *

Samenvatting

Een Bulgaarse sage over een grensconflict tussen broer en zus. Tsaar Philipp wil van Plovdiv een echte stad maken, maar zijn zuster Helen verzet zich tegen zijn plannen omdat de noordelijke grens nog niet is vastgesteld. Ze bedenken een plan om de grens tussen hun twee gebieden te bepalen. [Lees het verhaal](#)